Selección de poemas de Pere Rovira traducidos al inglés

A selection of poems by Pere Rovira translated into English

Nela Bureu Ramos

En la primavera de 2006 la revista *Sou'Wester*, co-editada por Allison Funk y Valerie Vogrin y publicada por el Departamento de Inglés de la Southern Illinois University en Edwardsville (SIUE), dedicó una extensa sección a la poesía catalana contemporánea traducida al inglés. Se incluyeron tres poemas de Pere Rovira que traduje al inglés en colaboración con Allison Funk, poeta y profesora de la SIUE. Son los poemas “Charles Baudelaire i els savis”, “Teoria del lector” y “L’Emília canta”, pertenecientes al volumen *La mar de dins* (2003).

A raíz de este proyecto surgió la idea de continuar traduciendo la obra poética de Pere Rovira para una posterior publicación en edición bilingüe, todavía inédita. En esta segunda andadura como traductora fue otro escritor y profesor de la SIUE, Jeffrey Skolbow quien supervisó y contribuyó de forma definitiva a la versión inglesa de los poemas seleccionados, como anteriormente lo había hecho la profesora Allison Funk.

En ambos proyectos el proceso de traducción fue gozoso. La poesía de Pere Rovira nos cautivó a los tres. La ayuda y afabilidad de Pere hicieron el resto. Cuando los profesores Julián Acebrón y Pere Pena me invitaron a participar en el homenaje al profesor Rovira con motivo de su jubilación acepté de buen grado.

Gracias Pere por los buenos momentos que he vivido con la lectura y traducción de tu poesía. Ojalá que sigas creando belleza por mucho tiempo.

EL PROFESSOR

Encara veu espurnes de bellesa
en la mirada verda d'una noia
i en el gest impulsiu
del noi que busca en els poemes
la resposta del cos.

Sap que es perdran,
que es dissoldrà el desig de la paraula,
el somni generós d'un altre amor,
en l'aigua bruta de l'ofici sòrdid.
Oblidaran la poesia,
que ara els regala temps, cors, alegria,
noblesa i sofriment.

D'aquí a pocs anys,
serà treball la seva joventut,
record el sentiment,
ruïna conjugal la nit que els crema.

Ell seguirà ensenyant, i perseguint
espurnes condemnades.

(Cartes marcades, 1988)

EL VI D'HORACI

És temerari, lladre, mentider.
Entra com una serp de gust i amor,
escampa per les venes cucs de l'odi
i puja al cap amb ungles de navalla.

Sabem quantes vegades ens ha fet
insultar-nos, que és culpable de plors,
de matinades negres i del vòmit
de paraules per sempre irremeiables.

És viciós, ridícul i arruïna.
Però dóna esperança als destruïts,
valor i força als míseres, vida als vells.

És brut i violent. Però quan brilla
a la tercera copa, es fa de nit
i entrem a l'alegria, i som com ell.

(La mar de dins, 2003)

THE PROFESSOR

He still spies glints of beauty
in the green gaze of a girl
and the spur of passion
of a boy who explores poems
like bodies.

He knows these will not last,
the selfless dream of love,
the thirst for words quenched
by the soiled water of some seedy job.
They will forget poetry,
now bearer of time, hearts, joy,
pain and nobility.

In a few years,
youth will be labour,
emotion something past,
conjugal ruin their burning night.

He will go on teaching, pursuing
doomed sparks.

THE WINE OF HORACE

Reckless, a liar, and a thief, into us
it slithers, a serpent of lust and love,
lets worms of hatred slip through our veins
and goes at our heads with razor-sharp claws.

How often it has been the source
of our mutual insults, our crying jags,
our black moods at dawn, words vomited up,
leaving their indelible stain.

Vicious, a total wreck, an object of ridicule,
it still gives hope to those destroyed,
life to the old, to the wretched strength and heart.

Brutal and violent, when it begins to sparkle
in the third glass, night crowds out the void,
and, leaping into joy, we can't be told apart.

TEORIA DEL LECTOR

Ets blanc com el paper i tens ulls de tinta.
No puc saber què busques, si una mica d'oblit,
o joc, o companyia,
o les paraules fàcils que diràs
a qui ja no et vol veure.

Potser et far por morir
en el llit on llegeixes.
O acabes d'enterrar l'últim amic.
O demà t'han de treure
mig estómac, o un fill.
Jove que escups regust de sexe,
vella que plores netejant un nínxol,
amant feliç,
no escric pensant en tu.

Ets el lector, una paraula freda
que esborra el teu dolor i els teus desigs
i em recorda que som desconeguts,
que no m'importes i que no t'importo.
Recorda-ho tu també:
no cal que ens enganyem
perquè ens pugui mentir la poesia.

(La mar de dins, 2003)

MOTIUS

Has escrit barallant-te amb la pena,
o per aprendre a creure't un moment,
fugitiu, ruïnós, de la més alta sort,
i saber com t'enganya.

Has escrit per salvar
el gust tacat de móres dels seus llavis,
o per estar més sol, o per no caure
en la humiliació de l'esperança.

Has alabat la música, el tabac,
les roses, la peresa.

READER - RESPONSE THEORY

You are as white as paper, your eyes like ink.
I can't know what you're looking for,
if it's a little forgetfulness, or fun, or company,
or the glib phrases you'll aim at someone
who no longer wants to see you.

Perhaps you're scared of dying
in the bed where you're reading.
Or you've just buried your last friend.
Perhaps tomorrow half of your stomach,
or your child, must go.
Young lover spitting out the after taste of sex,
old woman who cries tending to a gravestone,
or you, happy lover,
I don't think of you when I write.

You are the reader, an unfeeling word
that erases your grief and your desires,
attesting to our distance,
to our mutual indifference.
Remember this as I do:
we don't need to lie to each other
for poetry to deceive us.

MOTIVES

You have written while battling with grief,
or to learn to believe yourself a moment,
fugitive, a derelict par excellence,
and to know how you've been deceived.

You have written to retain
the tinted flavour of blackberries on her lips,
or to be more lonely, or to avoid being trapped
by the humiliation of hope.

You have praised music, tobacco,
roses, idleness.

Has escrit
perquè et fa por morir, per ser més lliure,
per odi, per diners i per orgull.

El vers és un amic que et dona temps,
i avui, si vols, encara et mentirà.
Fes-li dir que l'olor de vida morta
és un perfum brillant de pins i sal
que t'envia la mar –la mar de dins.
Digues que el sol vomita a l'altra mar
un crepuscle metàl·lic i pudent,
que l'eco fantasmal de les onades
fa tremolar la nit igual que el blues.
Escriu que sols t'importa
un racó verinós de la memòria:
el gust de sang borratxa dels seus llavis.
(*La mar de dins*, 2003)

CAVALLS

Els blancs són quasi blaus, una llum de salina
aplana les palmeres, els baladres,
els arrossars ocrosos de setembre.
Els cavalls fan olor de mar suada.
S'esmola el vent i juga amb els alts eucaliptus;
peresós, dèbilment, l'estiu se'n va del delta
i ja sentim la queixa de les hores
que hauran de ser record.

El cavall vell
pastura lluny dels altres, com si no volgués veure
les crineres sedoses i les potes valentes;
és negre com la tinta, però el sol
li posa arnès de plata.

Ha de córrer demà
la carrera final, la dels músculs travats,
el son inacabable. Quan el crepuscle deixi
a les escumes els colors més alts,
ja no podrà saltar les ones vives;
els seus ulls furiosos seran boles de mosques
i donarà la sang als sucs de claveguera.

You have written
because you are afraid of dying, to be less bound,
in hatred, for money, out of pride.

Poetry is a friend who gives you time,
and, if you like, will keep lying for you.
Make it say that the odour of still life
is a fragrance shining with pine trees and salt
sent by the sea –the sea within.
Say that the sun vomits up, on another sea,
a metallic, reeking dusk,
that the ghostly echo of the waves,
rolling like the blues, makes the night shiver.
Write that you only care for
some poisoned recess of memory:
the taste of drunken blood on her lips.

HORSES

The white ones are almost blue, a saline light
levels out palm trees, oleanders,
the rice fields ochred by September.
The horses smell of the sea's sweat.
A sharp wind teases the tall eucalyptus;
slow, sluggish, the summer leaves the delta
and we already sense the moaning of the hours
retreating into memory.

The old horse
grazes apart from the others, as if trying to avoid
the silky manes and powerful legs;
he is black as ink, but the sun
casts his flanks in silver.

Tomorrow he must run
his last race, all his muscles locked fast,
the endless sleep. When dusk tints
sea-spray with its strongest hues,
he will no longer leap the living waves;
his furious eyes will be globes of clustering flies
and his blood will join the broth of sewers.

El cavall se'ns acosta, trotant altivament,
amb nervi, dur, i tot podrit per dins.
La tarda s'amanseix, el perfum de la gespa
i el vol d'una gavina s'ajunten i s'assemblen.
El silenci és daurat, quan el renill esclata
i el cavall, molt a prop, ens ensenya les dents.
No hi ha por en el seu gest, ni amenaça,
i se'n va lentament, elegant i brutal,
de cara a un altre estiu, que no s'acaba mai.

(La mar de dins, 2003)

NOVEMBRE

Quan obrim la finestra, el sol ja asseca
les fulles moribundes dels pollancres,
els pomerars terrosos i el camí
que puja fins als boscos de la serra.
Però no farem tard:
viva, serena, humida, transparent,
la lluna del matí, al cel de casa,
com una gota immensa d'esperança,
encara ens il·lumina amb llum d'ahir.

(La mar de dins, 2003)

The horse approaches us, trotting haughtily,
high-strung and hardy, all rotten on the inside.
The evening settles, the scent of the lawn
and the flight of a seagull merge and emerge as one.
His whinny breaks the golden silence
and the horse, up close now, bares his teeth.
There is neither fear nor menace in his gesture,
and he moves away slowly, in brutal elegance,
facing a different summer, one that never ends.

NOVEMBER

When we open the window, the sun has begun to dry
the dying poplar leaves,
the earthy apple orchards and the lane
climbing the hill to the backwoods.
Yet we won't be late:
alive, moist, clear, at peace,
the morning moon, on the home sky,
like a huge drop of hope,
casts on us yesterday's light.